

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Blæksprutten 2021 3 – 5 år

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold. 2018.](#) Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

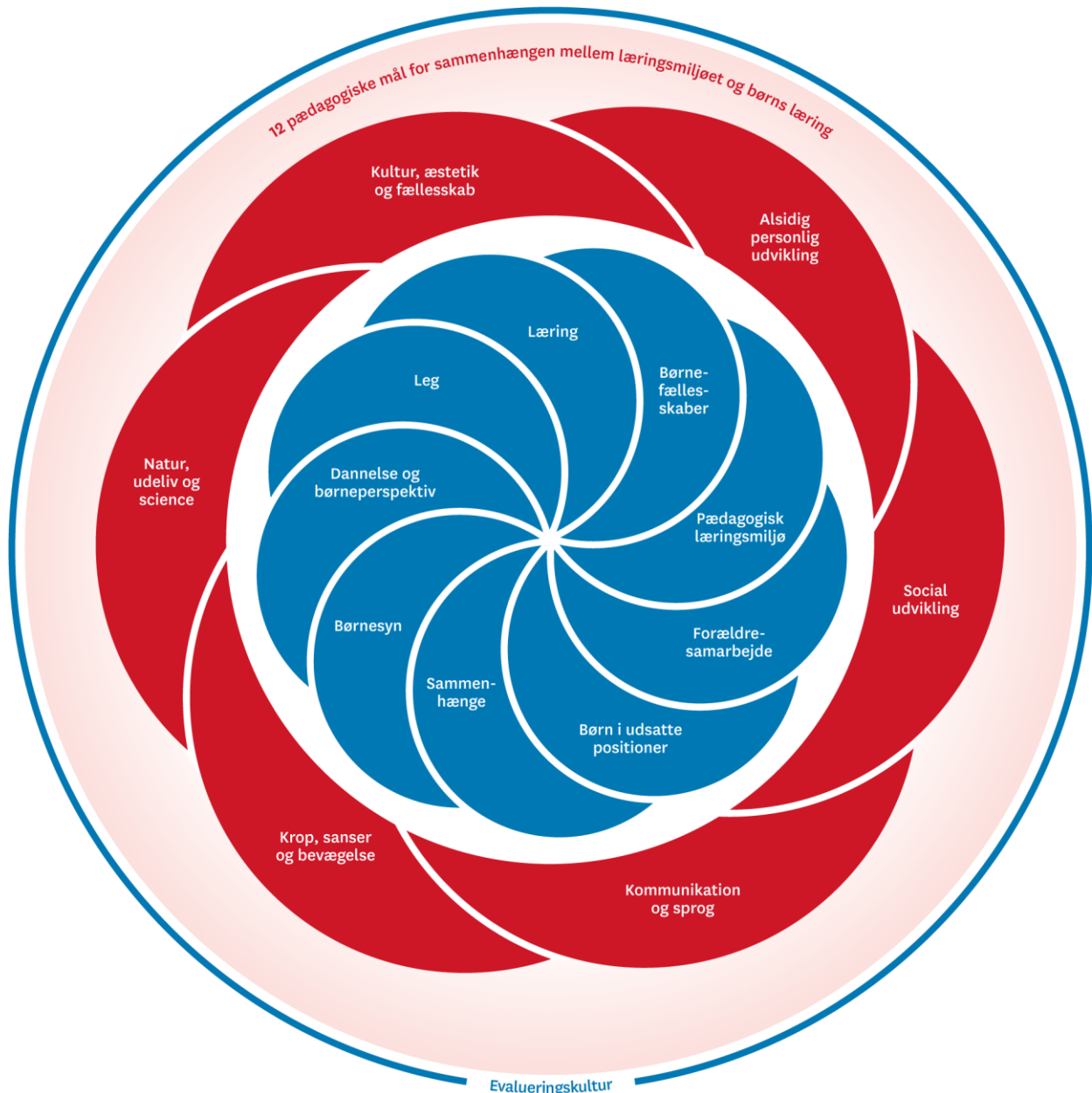
Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Blæksprutten er en integreret institution, der ligger i Bylderup Bov. Børnehuset Blæksprutten er en del af Bylderup Skole og børnehus. Børnehuset er beliggende ca. en km. fra skolen.

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Stamoplysninger:

Børnehuset består af tre børnegrupper:

Rød stue er vores småbørnsgruppe med børn fra ca. 9 mdr. til ca. 3 år. Gruppen er normeret til 14 børn, i øjeblikket er der 8 børn på rød gruppe. Personalet består af to uddannede pædagoger og en pædagogmedhjælper.

Grøn Stue er vores yngste børnehavegruppe med børn fra 3 år til ca. 5 år. Der er i øjeblikket 18 børn på grøn stue. Personalet her består af to uddannede pædagoger og en pædagogmedhjælper.

Blækhuset er vores ældste børnehavegruppe med børn fra ca. 5 år og til skolestart. Der er i øjeblikket 7 børn i Blækhuset. Personalet her består af en uddannet pædagog.

Pædagogisk profil:

Vi vægter højt at have en faglig tilgang til kerneopgaven, bl.a. derfor har vi fokus på uddannet personale. I vores pædagogiske arbejde tager vi udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe. Vi bidrager til barnets udvikling, dannelse, læring og trivsel.

Vi vægter højt at skabe et trygt miljø, hvor alle kan føle sig sikre og har en anerkendende tilgang til hinanden.

Vi tager udgangspunkt i børnenes ressourcer og ser dem, som et godt udgangspunkt for samarbejde.

Fysiske rammer:

Børnehaven ligger i et parcelhusområde, der er kort afstand til naturskønne områder som f.eks. små bakker, å og "klappedyr".

Vi har gode rammer både ude og inde. Rød og grøn gruppe er fordelt på grupper med god plads, adskilt af et lokale vi kalder "tumble".

Blækhuset har til huse i egne bygninger, et forhenværende parcelhus. I tilknytning til Blækhuset har vi et værksted.

Legepladsen er stor og består af meget "natur" og naturlige gemmesteder. Det giver mulighed for leg med "privatliv", motorisk udfoldelse, rollelege, "ekspeditioner" på egen hånd osv.

På trods af at vi er en institution med tre selvstændige grupper fremstår vi som **et** samlet hus. Der er mulighed for at dyrke både venskaber og fællesskab. Både legeplads, tumle og værksted benyttes af alle børn. Det er især her der knyttes relationer på tværs af alder og grupper.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Alle børn opleves grundlæggende som ligeværdige og unikke. De skal føle sig set og forstået. Børnet udvikler sig og lærer gennem relation til andre i et forpligtigende fællesskab, hvor der er plads til forskellighed.

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Der tages udgangspunkt i børnenes initiativ, fantasi og virkelyst.

Børnene får lov til at være børn. Der er voksne, der skaber nærvær, omsorg og tryghed.

Børnene forstås ud fra de sammenhænge, de befinder sig i.

Der er fokus på relationer og tilknytning.

Der tages udgangspunkt i børnenes ressourcer frem for udfordringer.

Der er voksne, som fungerer som gode rollemodeller.

Eksempel:

En dreng samler på flotte sten. Pædagogen ser det og anerkender det. Hun omtaler aktiviteten med stenene positivt, og sammen finde de flere sten.

Hun viser ham nogle sten, hun selv har fundet, de laver sammen en udstilling. De inddrager andre børn.

Udgangspunkt er her: **Initiativ – Fantasi og virkelyst. Der opstår et fint fællesskab omkring noget, der opstår spontant og bliver videreformidlet af en nærværende voksen.**

Dannelse og børneperspektiv

Dannelse er en læringsproces der ikke er bundet op på at lære noget bestemt. Dannelse er forbundet med etik, moral og almen dannelse. Vi kan støtte barnets dannelse ved at inspirere det til at forholde sig nysgerrigt og prøvende til verden omkring sig.

Børneperspektiver er centrale i forhold til pæd. **Praksis.**, idet det giver personalet mulighed for, at træffe klogere beslutninger. ”Når man lytter til børn kræver det at man faktisk hører efter hvad de siger”

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende i vores fællesskab.

Voksne der skaber rammerne for at barnet har indflydelse på egen dannelses proces.

Voksne der giver barnet erfaring med, at de hver især er værdifulde for fællesskabet på samme måde, som forskellighed er værdifuldt.

Voksne der er nysgerrige på at forstå og lære af det børnene ser ud til at opleve og ville.

Børn bliver hørt og taget alvorligt.

Der lægges vægt på, at vi er forskellige.

Eksempel:

Vi arbejder med dannelse i mange situationer i løbet af dagen. F. eks. aflevering – måltider – i den frie leg – og ved planlagte aktiviteter.

Et eksempel er vores daglige samling. Hvor der tages forskellige emner op. Her opfordrer de voksne barnet til at være aktivt deltagende. Alle børn har medbestemmelse, de voksne inddrager alle børn og er opmærksomme på, at de føler sig set og hørt.

Dannelse øves i situationer i det sociale fællesskab, hvor børnene skal træffe beslutninger om, hvad der er rigtigt og forkert i den givne situation. Her støtter vi barnets mestring af eget liv, ved aktivt at arbejde med læring og udvikling af selvstændighed.

Leg

Den spontane og selvorganiserede leg skal anerkendes, respekteres og gives plads i hverdagen. Der skal både være plads til voksne der igangsætter, rammesætter og understøtter legen + spontan leg på børnenes præmisser. Der skal være voksne der er opmærksomme på, hvordan lege fællesskaber udvikler sig.

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Vi øremærker tid til leg og beskytter den imod afbrydelse.

De voksne værdsætter leg som en proces og guider børnene i at opnå fællesskab.

De voksne skaber miljøer, hvor børnene har mulighed for at deltage og opleve glæde ved leg.

De voksne tager udgangspunkt i leg, når der øves/ udvikles: organisering, fantasi, abstrakt tænkning, relationer, følelser osv.

Eksempel:

4 børn, 2 drenge og 2 piger leger politi og røvere på legepladsen. De 2 piger sidder på en cykel. Drengene cykler på løbecyklar rundt om. Pigene er de "gode" og drengene er røverne.

Pædagogen står lidt derfra, hun kan høre og se, hvad der sker.

Pigerne leger, at de "ringer" til politiet. Pædagogen griber den og besvarer deres opkald. Pigerne fortæller pædagogen (der nu er blevet politi), hvad der er galt osv. Pædagogen kører til stedet og går ind i legen, hun er med til at få røverne (drene) fanget.

Legen udvikler sig og der kommer flere med.

Pædagogen er med til at skabe en leg, både med mulighed for udvikling og for at invitere flere med i fælleskabet.

Læring

Læring skal forstås bredt og sker igennem leg – relationer og planlagte aktiviteter.

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser – undre sig og stille spørgsmål.

Læringsprocessen påvirkes af viden – forforståelse – færdigheder – motivation – vilje – handling - kommunikation – samarbejde

Det er afgørende, at der er gode rollemodeller.

Børn lærer af at kunne begå fejl.

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Læringsmiljøer hele dagen.

Hverdagsrutiner som læringsrum.

Læring sker igennem leg, måltider, garderobe, samtaler, gåture, planlagte aktiviteter, spontane aktiviteter. Vi skaber gode rammer for læring igennem nærvær – ro – tid – medbestemmelse – struktur /proces.

Vi følger barnets interesse.

Pædagogisk tilrettelagt aktiviteter.

Eksempel:

En hverdagsrutine i Blækhuset er at efter der er spist madpakker læser/ kigger børnene i bøger.

En dreng kommer hen til pædagogen med en bog om rumskibe. Han spørger, hvad de hedder. Pædagogen og drengen snakker om de forskellige rumskibe.

Drengen er meget interesseret. Flere børn kommer til og kigger med. Der udvikler sig en fin samtale om rumskibe, nogle fortæller, at de har set dem i fjernsynet.

Børnefællesskaber

For børn har det betydning at kunne være sammen, udvikle relationer og venskaber.

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pæd. Personale sætter rammerne for.

Relationer og venskaber er afgørende for, at børn føler sig som en del af fællesskabet.

Kravet til vores fællesskaber må være at de skaber fællesskab og relationer, hvor barnet kan gøre sig sociale erfaringer.

Fællesskabet støtter barnet i initiativer til samspil med andre børn.

Børnefællesskaber har afgørende betydning for barnets trivsel og udvikling.

Børn trives ved at være sammen med andre børn, de udforsker, leger konkurrerer, løser konflikter, samarbejder, viser omsorg osv.

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Børnene har i vores børnefællesskaber stor indflydelse på hinandens liv, trivsel, dannelse og læring.

Samling – en aktivitet der bidrager til, at alle børn bliver en del af fællesskabet i gruppen.

Børnene udvikler sig i forskellige børnefællesskaber. Når et barn ikke kan deltage i fællesskaberne, er vi opmærksomme på, "hvad der er på spil"

Børn har lov til at være forskellige.

Eksempel:

Adgang til børnefællesskaber sker fra børnene træder ind af døren til Blæksprutten. Under leg, ved planlagte aktiviteter som f.eks. gåture, i tumle, ved kreative aktiviteter, på legepladsen, i garderoben osv. Børnefællesskaberne startes ofte af voksne, der sætter "noget" i gang og sørger for at invitere børn ind i fællesskabet.

De forskellige fællesskaber forandrer sig over tid. Et eksempel er, at et par piger fra småbørnsgruppen længe har haft et fællesskab i form af parallelleg. De er begyndt at lege sammen, det ses bl.a. ved, at når den sidste bliver afleveret, går de andre ud og modtager hende i garderoben. Ofte med et knus og spørgsmålet "skal vi lege".

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø skal være til stede fra tidlig morgen til sen eftermiddag.

Vi vil skabe et læringsmiljø, der ud fra et helhedssyn understøtter trivsel – læring – udvikling og dannelse.

Vi har fokus på hverdagsrutiner som læringsmiljø. Vi vil derved løfte vores hverdags rutiner til at blive en aktiv del af den pædagogiske proces og praksis. Vi vil gå fra ”upågtede rutiner til betydningsfulde læringsmiljøer.

Organiseringen af det pædagogiske personale har stor betydning for et inspirerende og godt hverdagsmiljø. Der sættes fokus på, hvordan det pædagogiske personale kan styrke barnets kompetencer ved aktivt at engagere sig i barnets leg.

Det er en forudsætning for et godt læringsmiljø, at barnet er tryk – vi ser ”hvor barnet er” i forhold til personlig udvikling og tager udgangspunkt heri. Vi er opmærksomme på gruppens sammensætning og børnenes forskellighed. Med udgangspunkt heri rammesættes gode læringsmiljøer.

Et godt læringsmiljø skal være indbydende, skabe nysgerrighed og engagement.

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Vi har især fokus på læringsmiljøet i hverdagsrutinerne (måltider, garderoben, morgenrutiner, legepladsen osv.)

Vi tilrettelægger læringsmiljøer på tværs af alder og køn. Vi har både planlagte og spontane læringsmiljøer. Vi stopper op og evaluerer undervejs, for på den måde at tilgodese barnets perspektiv.

Den voksnes rolle kan beskrives på følgende måde: ”Vi går foran barnet” (fortæller og guider) ”Vi går ved siden af barnet” (undrer os sammen) ”Vi går bag ved barnet” (følger barnets spor)

Vi har fokus på **hele** barnet.

Vi bruger vores fysiske rammer, når vi planlægger læringsmiljø.

Eksempel:

Den blå fjer:

Pædagogen sidder udenfor på bænken og snakker/hygger med tre børn.

En dreng kommer til. Han har fundet en blå fjer og spørger til, hvad det mon kan være for en fugl.

Pædagogen siger, at vi vist ikke har sådanne blå fugle i Danmark, så det må vist være en fjer købt i en butik.

En pige på bænken foreslår, at det måske kan være fra en isfugl.

Pædagogen griber ideen og det udvikler sig til en snak om isfugle, en undersøgelse om isfugle på lpaden og en undersøgelse af, hvor mange fugle, der faktisk har blå fjer.

Refleksion:

Nærvær og tid.

Anerkendelse af børnenes nysgerrighed og viden.

Læring omkring undersøgelse af det vi ikke ved.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Der skabes gode relationer til børn og familie. Vores forskellige viden om barnet ses som en ressource. Og et godt udgangspunkt for samarbejde om at fremme barnets udvikling, trivsel og læring. Forældrene kender barnet bedst, med fælles mål og strategier kommer vi frem til, hvad vi hver især kan gøre.

Personalet formidler det der foregår i institutionen på en måde, der giver forældrene mulighed for, at følge med og bakke op. Kommunikation og formidling skal være lettilgængelig.

Italesættes og tydeliggøres at børnene lærer hele dagen.

Vigtigt med et differentieret forældresamarbejde, alle har et forskelligt udgangspunkt, men vi forventer alle bidrager til en positiv og ligeværdig kommunikation omkring barnet.

”De vigtigste voksne i barnets liv skal være i dialog med hinanden”

Hvordan kommer det til udtryk hos os?

For at skabe den bedste sammenhæng imellem daginstitution og hjem har en af stuens pædagoger det overordnede ansvar for kommunikationen mellem os og familien.

Vi har fra barnet starter hos os fokus på den gode kommunikation.

Vi vægter at opbygge gode relationer til alle familier ved hjælp af:

Velforberedt velkomstsamtale. Herefter tilbud om samtaler efter 3 mdr., når barnet fylder 2 år, når barnet fylder 4 år og ved skolestart. Her fortælles om sprogvurderinger, barnets udvikling osv. Der kan altid aftales samtaler ved behov.

Vi har den gode dialog både morgen og eftermiddag. Her fortæller vi om dagen, der er gået ("Den gode historie") Forældrene fortæller, hvis der er ting hjemmefra, der kan have betydning for dagen.

Vi formidler hverdagen ved hjælp af billeder og korte tekster. Både på opslagstavlen og via Tabulex.

Vi har årligt tradition for forskellige arrangementer f.eks. arbejdslørdag, græskarfest, åben hus osv.

Vi inddrager andre fagpersoner, hvor det er nødvendigt.

Eksempel:

Pytknappen:

En dreng (4 år) har problemer med at styre sit temperament. Han reagerer lynhurtigt, hvis tingene ikke udvikler sig, som han har tænkt sig/forventer.

Han går rasende og ulykkelig ud af situationen/rummet og isolerer sig i et hjørne. Han afviser kontakt og hjælp.

På et tidspunkt, hvor der ikke er konflikt, taler vi om, hvordan han kan agere, når det opstår: "Kom til en voksen og få hjælp og trøst, når det bliver svært" Han fortæller, at de hjemme har en "pytknap", som virker for ham.

Vi bliver enige om at lave en pytknap til vores gruppe. Han vælger farven, klippe og klitrer og til sidst, hænger vi knappen op på døren.

Da vi har samling, introducerer vi de andre børn til projektet og taler om, hvad vi synes, der er svært. Børnene kommer med forslag til, hvad der kan siges pyt til og løber hen og slår på knappen.

Refleksion: Her er et eksempel på, hvordan et tiltag, der virker i hjemmet også kommer til at styrke barnets udvikling og trivsel i børnehaven.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn skal have mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse igennem et inkluderende læringsmiljø. Det kræver en vedvarende pædagogisk udviklingsproces. Det forudsætter at det pædagogiske personale kan løse de udfordringer der kan opstå, og dermed sikre at alle børn kan være en del af et læringsmiljø.

Læringsmiljøet skal ses som en vigtig faktor for skabelsen af børns sociale muligheder.

At etablere et pædagogisk læringsmiljø for børn i udsatte positioner handler ikke om at trække et enkelt barn ud af fællesskabet, men derimod om at rammesætte et lærings miljø, barnet kan være en del af.

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

Hos os skal der være plads til alle. Alle skal føle sig som en del af et eller flere fællesskaber.

Vi forholder os fagligt til børn i udsatte positioner. Vi arbejder med at forebygge. Børnene har forskellige udgangspunkter og personligheder. Nogle har fysiske – psykiske begrænsninger. Vi tager afsæt i det enkelte barn.

Sammen med barnets forældre finder vi frem til hvilken indsats, der er behov for. F.eks. forberede barnet på hverdagens struktur eller aktiviteter, guidning både visuelt og verbalt, aktiviteter i små grupper, pause i hverdagen, fast siddeplads osv.

Ved behov tages kontakt til andre fagpersoner.

Der holdes netværksmøder med deltagelse af forældre, leder, stuepædagog, fagpersoner.

Eksempel:

Ved et netværksmøde fortæller barnets forældre at de er begyndt at bruge piktogrammer og det fungerer virkelig godt. Pædagogen og forældrene aftaler at det vil vi også indføre i børnehaven.

Der aftales endvidere at forældrene medbringer de piktogrammer de bruger, så der opnås genkendelighed for barnet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Barnets sidste år i børnehaven tilrettelægges med et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Læringsmiljøet understøtter børnene i at turde møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i fællesskaber og tage initiativ til relationer.

I læringsmiljøet forholder vi os til ”skoleparathed i Åbenrå kommune”

Hvordan kommer det til udtryk hos os:

I august starter de børn, der har skolestart året efter i ”Blækhuset”, der er børnehavens ældste gruppe.

I ”Blækhuset” bygger læringsmiljøet videre på det læringsmiljø, der har været gældende siden barnet startede i børnehave, samtidig med at det i højere grad orienterer sig mod børnehaveklassen og skolestart.

I ”blækhuset” arbejdes der med sociale kompetencer, selvhjulpenhed, relationer, selv kunne løse mindre konflikter, modtage fælles beskeder, kunne sige ”pyt”, vente på tur, gå i gang med opgaver, osv.

Alle 5 årige sprogvurderes. Denne sprogvurdering viser nogle elementer, som er med til at indikere, om barnet er skoleparat. (sprogforståelse, ordforråd, begreber osv.)

Det pædagogiske læringsmiljø består som udgangspunkt af en vekselvirkning mellem leg og planlagte aktiviteter, der laves ikke decideret ”skoletræning” bestående af opgaver med fokus på tal og bogstaver.

Gennem hele året er der et tæt samarbejde med skolen. Vi starter året med at fællesmøde, hvor vi taler om de børn, der har skolestart året efter.

For at skabe en god overgang, samt sammenhæng og relationer til skolen kommer børnehaveklasselederen 2 x mdl. på besøg i børnehaven og laver forskellige forløb med børnene.

Eksempler:

- I november deltager børnene fra Blækhuset i børnehaveklassens idrætstimer. Relationen ml. barn og skole styrkes. Her øves f.eks. især at turde prøve noget nyt, modtage fælles beskeder, vente på tur, lege regellege, osv.
- I hverdagen er der ved hjælp af f.eks. spil, tegning, perleplader osv. fokus på vedholdenhed i forhold til at gøre tingene færdige og gradvis øge kravene.

- Ved hjælp af fælles lege, samling, borddækning osv. øves fælles beskeder, vente på tur, styrke fællesskabet, osv.
- Vi har en række traditioner, hvor det er "Blækhusets" børn der er i fokus. F.eks. Lucia, Cirkus forestilling, ture ud af huset. Disse forløb styrker bl.a. fællesskabet, øver barnets mod til at stå frem, prøve nyt, osv.

Den gode overgang mellem skole og dagtilbud:

- I løbet af året inviteres "Blækhusets" børn til forskellige ting på skolen, f.eks. idræt, teater forestillinger, tur på naturskolen osv.
- Der holdes møder mellem Blækhusets stuepædagog, børnehaveklasseleder og afdelingsleder.
- I januar måned er der informationsmøder for forældre til kommende børnehaveklasse. Her kommer vi især ind på hverdagen i børnehaveklassen og skoleparathed.
- I maj måned er der overblik over, hvem der skal starte i børnehaveklasse til august. Sammen med de børn besøges børnehaveklassen x antal gange. Her er børnene med til "rigtige" skoledage.

Ud over Børnehave klassen på Bylderup skole samarbejder vi også med områdets øvrige skoler.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi benytter de omliggende muligheder og udvider læringsmiljøet til også at omfatte nærmiljøet.

Vi går især ture, hvor børnene bliver fortrolige med omgivelserne samtidig med de lærer at færdes på vej og i naturen. Vi leger og øver motorik på f.eks. byens torv og bakkerne ved plejehjemmet.

Vi besøger plejehjemmet, både i form af spontane besøg og ved højtider, f.eks. fastelavn. Det er især de spontane besøg vi finder værdifulde, netop fordi de ikke er til at forudsige, disse besøg kan indeholde alt fra at rulle på bakkerne til, at snakke med et ældre menneske eller måske kan vi endda være så heldige, at vi kan være med til baby sang.

Vi samarbejder med kirken ved særlige højtider.

Vi gør brug af børnehavens forældrekompetencer.

Vi besøger skolen, både planlagte besøg, men især spontane besøg. Skolen besøger også os, f.eks. kom skolens 9. klasse og læste højt for børnene ved FN's International læsedag.

Vi benytter os af de muligheder, der er i byen, vi går på lokal biblioteket, vi får besøg af dagplejen, vi siger ja tak til invitationer f.eks. at komme og se fåreklipning eller komme til "fælles ringeridningens hoppeland",

Især Blækhuset tager bussen til Tønder – Tinglev og Åbenrå. Her besøger vi f.eks. kunst museet i Tønder, By skoven i Tinglev eller havnen/stranden i Åbenrå.

Alt dette er med til at give børnene en tryk oplevelse af verden uden for børnehaven.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø handler i høj grad om de fysiske rammer, både ude og inde.

- Vi vil skabe læringsmiljøer der inviterer til leg, kreativitet og fordybelse, hvor børnene har mulighed for at være fysisk og motorisk aktive, både ude og inde.
- På alle stuer etableres der små rum i rummet, der tilgodeser børnegruppens interesser og behov.
- Vi har fokus på at vi fordeler os ud i alle de gode ude og inde rum vi har, så der er ro til nærvær, leg og fordybelse.

- Vi lægger vægt på oprydning og vedligeholdelse. Dette for at lære børnene at passe på vores ting.
- Vi er opmærksomme på og tager stilling til, indretning, inventar, lysforhold, materialer, legetøj, udsmykning osv.

Det psykiske børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø handler i høj grad om børnenes trivsel og dannelse.

- Vi skaber deltagelsesmuligheder for alle børn.
- Vi er opmærksomme på dynamik og sociale kompetencer i gruppen.
- Vi lægger vægt på et psykisk børnemiljø der bidrager til og rummer, fællesskab, venskaber, trykthed, tillid, medbestemmelse, rummelighed og udfordringer.
- Vi skaber kultur for, at inddrage børnenes holdninger og udtryk.
- Vi lægger vægt på fællesskabet, der findes i vores traditioner, f.eks. besøg i kirke og på bibliotek, græskarfest, højtider og bedsteforældredag.

Det æstetiske børnemiljø:

Det æstetiske børnemiljø handler i høj grad om, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen.

- Vi er bevidste om det æstetiske i forhold til læringsmiljøet igennem vores indretning af læringsmiljøer, og de muligheder vi skaber for børnenes udvikling og leg.
- Vi bruger aktivt æstetisk dokumentation, hvor børnene sætter fysiske spor. Vi bruger væggene til at udstille børnenes kreationer, samt hænge billeder op af vores pædagogiske aktiviteter og ture ud af huset.
- Vi vægter i høj grad at børnene oplever forskellighed og i den forbindelse andres kultur.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børns alsidige personlige udvikling har afgørende betydning for deres trivsel, læring, udvikling og dannelse, der danner grundlag for deres liv på sigt. Barnets alsidige og personlige udvikling tager udgangspunkt i engagement, livsduelighed, gå på mod, selvwærd, selvtilid, anerkendelse, selverkendelse, selvhjulpenhed, osv.

Barnet udvikler oplevelsen af at være en del af et fællesskab, at være en vigtig for fællesskabet, at være værdfuld både for børn og voksne, at forskellighed er en styrke og at kunne udøve empati og forståelse for andre.

I Blæksprutten har vi gode stabile læringsmiljøer, hvor børn kan føle sig set og hørt. Vi møder og udfordrer barnet lige der, hvor det er og fører det videre til næste udviklingstrin.

Vi er opmærksomme på, at barnets udvikling hænger tæt sammen med, at de voksne der er omkring det, fører barnet videre på en tryk, anerkendende og ligeværdig måde. Tilknytningen og samspillet med det pædagogiske personale er en altafgørende brik for et barns alsidige udvikling.

Vores læringsmiljø omfatter hverdagsrutiner, fri leg, fælles leg, fastlagte aktiviteter, morgen og eftermiddagsritualer, ture ud af huset, daglig samling osv. Disse læringsmiljøer danner en kendt ramme, der på forskellig vis bidrager til barnets alsidige udvikling.

I hvert enkelt læringsmiljø, guider det pædagogiske personale barnet i at sætte ord på følelser, håndtere konflikter, udvikle sig motorisk, øve mod, øve tilbageholdenhed, øve nederlag, vise hensyn, øve medindflydelse, dyrke venskaber, sætte ord på og arbejde med egne udfordringer osv

Det stiller krav til de voksne, der er omkring barnet. De skal som udgangspunkt være gode rollemodeller, der er engagerede, lyttende, afventende, igangsatte, anerkendende, nærværende osv. De voksne går foran når der skabes en god hverdag med engagement og nysgerrighed. Voksne der er positive og engagerede smitter. Vi følger "barnets spor" hvor barnet i samspil med opmærksomme voksne søger nye veje.

Personalet støtter børnene i at blive selvhjulpne, vi skaber rammer, der understøtter barnets lyst til udfordringer og til at sige ja til nye ting for eksempel teater, lege, oplevelser, aktiviteter osv.

Eksempel:

- God og nærværende modtagelse om morgenen, god og nærværende aflevering om eftermiddagen. (Den gode historie)
- Der gives plads til alle former for leg.
- Give børnene medindflydelse på egen dag. Følg barnets spor, både på gåture, på legepladsen, ved planlagte aktiviteter, hverdagsrutiner osv. (Hvorfor sige nej når man kan sige ja?)
- Øve hjælpsomhed f.eks. trøste en der er faldet, spørge ind til en der er ked af det osv.
- Tydeliggøre at alle børn bliver set og hørt, det kan betyde særbehandling for nogen.
- Sætter ord på børns udfordringer, (f.eks. Pyt knappen, der medførte mestring, stolthed og større selvwærd.)
- Øve selvhjulpenhed, f.eks. noget så konkret som garderoben: på rødgruppe er det en succes at få flyverdragten vendt rigtigt og få benene i, når barnet går i Blækhuset, hænger barnet dragten i tørreskabet når den er våd. (Med lidt hjælp 😊)
- Vores daglige samling på alle tre grupper bidrager i høj grad til barnets alsidige udvikling. Samling består af et fast og kendt mønster, det betyder mange gentagelser som de fleste børn er trygge i.

Vores læringsmiljø går fint i tråd med det fællespædagogiske grundlag og understøtter børns alsidige udvikling.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstema

Børns sociale udvikling støttes bl.a. ved at tilrettelægge læringsmiljøet på en måde så det understøtter barnets muligheder for indgå i meningsfulde fællesskaber.

Vi arbejder med børnenes relationelle udvikling. Vi hjælper og støtter barnet i at indgå i et socialt samspil med børn og voksne. Vi taler med børnene om forskellighed f.eks. at vi tænker og handler forskelligt. Vi øver børnene i at lytte til hinanden og blive opmærksomme på andre børns behov.

Børnene bruger legen til, at øve og fremme deres sociale kompetencer, idet barnet eksperimenterer med sociale roller og relationer. Legen er den bedste aktivitet til, at udvikle sociale kompetencer samt styrkelse af identiteten, idet det er i samspil med andre, et menneske lærer sig selv at kende.

I legen og i relationerne til andre opstår der ofte konflikter. Det lærer man af. Ofte er det nødvendigt at de voksne med deres viden byder ind i lege og konflikter og hjælper hjælper børnene på vej med en løsning der sikrer at alle går derfra med en brugbar erfaring rigere.

Eksempel:

- Accepterer at børnene selv bestemmer, hvem de vil lege med.
- Opfordrer børn til at lege sammen, for at støtte relationerne.
- Anerkender børnenes følelser
- Skaber legegrupper, hvor børnene leger med andre end de plejer.
- Leger regellege – lære at tabe og vinde og kunne glæde sig på andres vegne.
- Støtter børnene i at danne venskaber igennem leg og aktiviteter.
- Giver børnene tid og ro til at lege.
- Acceptere at det er ok, ikke at ville lege med et andet barn, men at man skal sige "nej tak" på en positiv måde.
- De voksne agerer rollemodeller, så børnene kan spejle sig i det de ser.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget er barnets forudsætning for, at udtrykke sig og kommunikere med andre. Barnet skal tilegne sig kommunikative færdigheder og understøttes i at sprogliggøre tanker, behov og ideer. De voksne er tydelige roller modeller som skaber sammenhæng mellem det verbale og det nonverbale sprog.

Barnet skal lære at:

- Udtrykke sig igennem et varieret og nuanceret sprog.
- Formulere egne behov og ønsker
- Indgå i dialog med børn og voksne.
- Bruge sprog i løsning af konflikter Forstå mimik og ansigtsudtryk.
- Lytte til fortælling – genfortælling

Der igangsættes aktiviteter der understøtter barnet i at være aktivt deltagende og gøre sig egne erfaringer i at bruge sinesproglige kompetencer. Det sker i leg og dialoger, samt tilrettelagte aktiviteter f.eks. dialogisk læsning, sang, sanglege, rim og remser osv. Sprogarbejdet er en integreret del af hverdagen.

Eksempel:

- Vi hjælper de børn der har svært ved at kommunikere med andre og bliver derved deres talerør.
- Vi sætter ord på det vi foretager os. F.eks. "Nu sætter jeg mig på stolen".
- Sangkuffert med genkendelige sange/ Ting F.eks.
- Læser bøger og fortæller historier.
- Vi bruger rim og remser for at få rytme i sproget.
- Vi øver børnene i at tale i større grupper, f.eks. ved samling.
- Børnene sprog vurderes ved 3 år og ved 5 år.
- Pædagogerne vurderer altid barnets sproglige udvikling.
- Når det er relevant inddrages talepædagog
- Der er særligt fokus på tosprogede børns sprogudvikling.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vil give børnene mulighed for at færdes i varierende bevægelsesmiljøer og i en kultur, som stimulerer deres sanser og udvikler deres motorik og bevægelsesglæde.

Børnene skal have muligheden for at opleve livsglæde ved at være i bevægelse. De oplever en øget kropsbevidsthed og glæde ved at bruge kroppen, og samtidig får de kendskab til kroppens muligheder og begrænsninger.

Børnene udfordres på deres grov- og finmotorik. Vores fysiske lege- og læringsmiljø opfordrer til bevægelse både inde og ude. Vi er opmærksomme på, hvordan de enkelte aktiviteter understøtter børnenes motoriske udvikling.

Vi giver alle børn til at deltage i fællesskabende aktiviteter og leg. Vi inviterer og introducerer børnene til mange forskellige kropslege, hvor bevægelsesglæde og leg er omdrejningspunktet.

De voksne er rollemodeller der udviser glæde ved bevægelse og igangsætter motoriske lege.

Vi motiverer og inspirerer børnene til fysiske udfoldelser ud fra det enkelte barns udviklingstrin.

Eksempler:

- Fælleslege styret af en voksne.
- Gåture hvor vi klatrer, løber, ruller osv.
- Vi lader børnene ”mærke” vejret,

- Giver børnene oplevelser de mestrer.
- Børnene arbejder i vores værksted.
- Motorik i vores tumle i form af lege, bevægelse til musik, osv.
- Frugtordning, hvor børnene bliver tilbudt forskellige ting og dermed udfordrer deres sanser.
- Vi udfordrer hele tiden de ting vi gør, kan og tør og udvikler dermed nye kompetencer.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø. Vi griber de naturlige situationer i dagligdagen til at snakke med børnene om naturen, f.eks. ”hvor kommer maden fra”

Naturoplevelserne og erfaringen får de gennem leg, hvor de sanser og oplever i naturen. Her udfordres de både kropsligt og mentalt og de lærer at færdes i naturen med respekt.

Børnene erhverver sig viden om naturen og oplever glæde og sjov i naturen med alle sanser og oplever den som inspiration og rum for leg, oplevelse, udforskning og viden. De får mulighed for at udforske og undersøge på egen hånd.

. De skal have lov til at lege, bygge og fordybe sig, hvor der er mere plads og andre muligheder og sansoplevelser. Det er de voksne omkring børnene, der skal skabe disse muligheder. Sammen med børnene er vi interesserede i naturen, vi fortæller, stiller spørgsmål og genbesøger steder hvor vi har været før. F.eks. området ved spejderhytten. – genkendelsen er betydningsfuld og skaber gode lege og fordybelse.

På vores ture i naturen viser vi respekt for naturen og lærer, hvordan vi skal passe på den. F.eks. kan en gåtur blive til en affaldsindsamling, hvor vi i fællesskab undersøger og undrer os over, hvad vi finder.

. Vi snakker med børnene om vejrfænomener f.eks. sol, blæst, regn, torden, regnbue og årstider. Sammen læser vi bøger og bruger iPad'en til at søge viden om dyr, naturen, universet og science med børnene

Eksempel

Vi har naturtasker, der indeholder snittekniv – forstørrelsesglas – lille samledåse.

Vi går på opdagelsesture f.eks. til spejderhuset. Hvert barn har en naturtaske med. Børnene finder dyr der puttes i samledåsen og undersøges.

I fællesskab snakkes der om dyret.

Forstørrelsesglasset bruges til, at undersøge dyr og det vi ellers finder f.eks. blomster og blade.

Eksempel

Science: Børnene leger i sandkassen. De eksperimenter med vand og nedløbsrør. Det er placeret så vandet løber ned i et hul og forsvinder. Pædagogen finder en spand frem. Børnene putter spanden i hullet. Nu samler vandet sig deri.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Det er væsentligt, at børnene tilegner sig kulturelle værdier i hverdagen. Det er med til, at barnet møder nye sider af sig selv.

Børnene får mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder og forstå deres omverden. Det er væsentligt at børnene får kendskab til både vores og andres kulturer og traditioner.

Børnene bliver præsenteret for og får mulighed for at arbejde med forskellige materialer.

Vi gør det muligt for alle børn at deltage på deres måde.

Vi inddrager kroppen og gør brug af sang, musik, drama, bøger, osv.

Vi arbejder med forskellige kulturer.

Vi giver børnene mulighed for at udvikle forståelse og respekt for egne og andres værdier.

Vi arbejder med højtider og traditioner.

Eksempel:

Blækhuset besøger kunstmuseet i Tønder. Forud har pædagog og børn snakket om "kunst" på forskellig vis.

Børnene ser hele museet og er især optaget af vandtårnet, der tales om (formidling) billederne, kunstnerne osv.

Et eksempel kan være, at Wegner lavede stole, hankommer her fra Tønder.

Hvert barn vælger et kunstværk der fotograferes. Tilbage i børnehaven maler hvert barn sit eget kunstværk med udgangspunkt i det valgte billede.

Billederne udstilles, der holdes fernisering osv.

Både inden turen og undervejs italesættes det at færdes i det offentlige rum.

Evalueringens kultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringens kultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringens praksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringens kultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringens kultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Evaluering og dokumentation

Vi dokumenterer visuelt læring ved hjælp af fotos og supplerende tekst til børn og forældre og den øvrige del af institutionen. Vi bruger opslagstavler og aula.

Formålet er at synliggøre læringen og lægge op til dialog, på den måde inddrages børn og forældre i evalueringen af læreplaner og hverdag.

Vi foretager løbende evalueringer i takt med at vi afvikler vores ”faste” temaer/emner. På den måde tilegner vi os mere viden der gør os klogere på det praktisk pædagogiske arbejde.

Vi har personalemøde en x hver måned. På personalemødet varetages det fællesskabende samarbejde i huset.

Alle grupper har stuemøde en x ugentligt. Her diskuteres og planlægges forhold vedr. gruppens børn, planlægning af hverdagen og pædagogisk praksis.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi forholder os løbende reflektivt til, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Denne refleksion kan/vil give anledning til justeringer i det pædagogiske læringsmiljø.

I personalegruppen har vi en faglig selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Dette for, at vi bedre får øje på egen praksis, tænker over den og ser mulighederne for at ændre praksis, hvis der er behov for det.

I sidste ende skal det udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis i Blæksprutten.

Fokus for evaluering skal være, hvad det pædagogiske læringsmiljø betyder for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Valg af dokumentation skal være tydelig i forhold til, hvad formålet er, og hvilken målgruppe dokumentationen er henvendt til.

Vores pædagogiske dokumentation vil have forskellige former, for at kunne beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det kan være praksisfortællinger, iagttagelser, fotos, observationer og tegninger.

Den pædagogiske dokumentation skal understøtte og kvalificere den faglige refleksion, som efterfølgende skal ligge til grund for evalueringen.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

